



Trull d'oli de can Sàbat de la Pujada

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer d'Anoia, 57.
Emplaçament Entre el final del carrer d'Anoia i el carrer de la Font, més específicament, en la plaça del triangle.
Alçada: 162

Coordenades:

Latitud: 41.4405
Longitud: 1.86147
UTM Est (X): 404887
UTM Nord (Y): 4588284

Classificació

Número de fitxa 08091 - 57
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Element urbà
Estil / època: Modern Popular
Segle XVIII
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Es troba ben conservat tot i alguns signes de desgast de la pedra així com algunes petites taques de pintura.
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Gelida
Fitxes associades:

Arc de can Sàbat de la Pujada

Can Sàbat de la Pujada

Font de can Sàbat

Autoria de la fitxa

Martí Picas. INSITU SL

Data de registre de la fitxa:

dj., 04/04/2024 - 12:00

Descripció

Entre el final del carrer d'Anoia, just abans que comenci el passeig de la Circumval·lació, al costat del carrer de la font trobem la plaça triangular de Gelida.

El trull de la plaça circular és una estructura de grans dimensions situada a la part sud-oest de la plaça. Es tracta només d'algunes parts del trull, més concretament aquelles fetes de pedra com la mola o la solera, si bé són suficients per evocar al trull sencer.

Així doncs, tenim una gran mola, que en aquest cas no és troncocònica, col·locada sobre la solera. Manca la restes de la maquinària que li proferia el moviment circular, que possiblement hauria estat activada per tracció animal. La solera, també de pedra amb la vora elevada, està fet amb grans carreus de pedra, i disposat sobre una primera filada de carreus, també amb base circular. L'estructura s'acompanya d'un dipòsit allargat on entenem que s'hauria dipositat la pasta a l'espera de ser premsada amb els cofins fets amb un sol bloc de pedra repicat. En aquest cas, és una peça molt interessant, perquè l'interior està recoberta de rajoles de ceràmica que tenien una decoració combinada en plafons de quatre. El tercer element que acompanya el trull és un pes de la premsa que entenem que formaven part del mateix molí. El pes és un gran bloc circular que hauria servit de pes de premsa vertical per espremer la pasta de les olives als cofins i extreure'n l'oli.

Observacions:

La plaça, tal com indica el mateix nom, té una distribució de l'espai triangular.

Està decorada amb un mural al terra que també està fet amb formes triangulars. A la plaça hi ha alguns bancs i que s'acompanyen amb alguns arbres al voltant. El desnivell del carrer s'aguanta amb un mur de contenció per la part alta de la plaça, que està pintat amb un mural que mostra missatges reivindicatius sobre aspectes a millorar socialment.

Altres elements que hi podem trobar són, una cartellera d'informació municipal. I la font, a la cantonada est de la plaça, feta amb una gran pedra tallada triangular i una aixeta al centre.

Història

La placa commemorativa indica que es tracta d'un trull d'oli del segle XVIII, donat a l'Ajuntament de Gelida per Josep Parellada el 1987.

La masia de can Sàbat de la Pujada, que dona nom al barri de can Sàbat, ha sofert diverses reformes, especialment al segle XIX, quan es va realitzar una important ampliació de l'antic mas documentat del segle XVI, al qual correspon el trull d'oli.

Can Sàbat de la Pujada està documentada, segons els estudis de Ramon Rovira i Tobella, des del segle XIII, quan era coneguda com a Can Pasqual. El cognom Sàbat es documenta l'any 1346. La masia original de Can Sàbat, a la qual es va construir un edifici nou l'any 1863 al costat de l'original, va desaparèixer definitivament a finals del segle XX. Abans de la seva desaparició, alguns elements es van traslladar a diferents punts del poble, com l'arc i el mateix trull. Enric Carafí comenta al programa de Festa Major de l'any 2004 el salvament d'aquestes peces fins al seu trasllat a la plaça Triangular a mitjans dels anys 1990.

Bibliografia

CARAFÍ, Enric (2004). "Patrimoni Arquitectònic de Gelida: Clarors i Ombres". Programa Festa Major 2004, p. 86.

Enllaços d'interès:

[Can Sàbat de la Pujada](#)

[Programa de Festa Major 2004](#)





